

Prediker 4:17-5:6 HSV

Behoed uw voet als u naar Gods huis gaat.

Prediker is nog altijd bezig met het observeren van het leven. Tijdens het bespreken van de eerste 4 hoofdstukken zijn we al heel wat ijdelheid, lucht en leegte, tegengekomen. Vandaag lezen we dat zelfs het dienen van God omgeven kan zijn met vluchtigheid. In het zojuist gelezen tekstgedeelte komen een aantal dingen voorbij. Prediker bespreekt drie dingen. Het bidden, het doen van een gelofte en als eerste het onnadenkend offeren. Om met het laatste te beginnen, blijkbaar kwam het in Israel voor dat mensen zich naar de tempel begaven om aan hun 'godsdienstige plichten' te voldoen. Men bracht offers om de zonden te verzoenen, maar er was geen berouw of bekering. De profeet Samuel heeft daar in 1 Sam. 15:22 ook al tegen gewaarschuwd: "*gehoorzaamheid is beter dan slachtoffers, luisteren beter dan het vette der rammen*". En de Here Jezus citeert de profeet Hosea (6:6) in Matteus 9:13 als Hij zegt dat Hij barmhartigheid wil en geen offerande. Natuurlijk hebben de offers een belangrijke functie. Maar we moeten nooit vergeten dat de offers gepaard behoren te gaan met het oprechte voornemen om God te dienen. Deze waarschuwing heeft ons wel wat te zeggen. Ook onder hedendaagse christenen zijn er mensen die uit gewoonte naar de kerk gaan. Week in, week uit, zit men in de kerk, maar bang gemaakt door de tekst uit 1 Corinthe 11 over het 'jezelf een oordeel eten' blijft met weg bij het Avondmaal. Wat vergeten wordt is, dat er dan een groot risico is dat je jezelf een oordeel hoort in plaats van eet, als je week in, week uit onder het Woord komt, zonder dat je jezelf bekeert. God wil niet dat Israel voor de vorm naar de tempel komt en Hij wil ook niet dat wij voor de vorm naar de diensten komen. Voor beide bijeenkomsten geldt dat God daar aanwezig is en dat vraagt eerbied en oprecht geloof en geen vormendienst.

En dat besef moeten we ook hebben als we het over bidden hebben. Prediker constateert dat mensen in de tempel maar wat kletsen in hun gebeden. Net zoals je door teveel drukte kunt gaan dromen, zo ga je door teveel praten onzin uitkramen. God is in de hemel, wij zijn op de aarde. Natuurlijk mogen we vertrouwelijke omgang hebben met onze hemelse Vader. Dat heeft de Here Jezus ons zelf geleerd. Als je bidt, zeg dan '*Onze Vader*'. En Paulus leert ons '*Abba Vader*' zeggen. Prediker kende ook ongetwijfeld de woorden van z'n vader David uit Psalm 25:

Des HEREN vertrouwelijke omgang is met wie Hem vrezen. Vertrouwelijke omgang

met God is geweldig. Dat mag. Maar dat neemt niet weg dat er besef moet blijven dat wij op de aarde zijn en God in de hemel. Met andere woorden, als we bidden, dan ontmoeten we de Schepper van de melkwegstelsels, de Almachtige God, die absoluut heilig is, en wij zijn aards, mensen die met lege handen komen, volledig afhankelijk van Gods genade. En tegenover zo'n God, zegt Prediker, moeten we niet te hoog van de toren blazen met ons geklets. Weet je plek! Besef tegen Wie je het hebt. Volgens de kanttekeningen op de SV bij dit vers moeten we, als we voor God verschijnen, *gedachtig zijnde dat wij maar aardwormen* zijn. Vertrouwelijk met God omgaan, prima, maar niet populair, amicaal doen tegenover onze Grote God. Er is nog een derde punt dat Prediker constateert. Dat betreft de geloften van het volk. Een gelofte is een belofte aan God. Nergens lezen we in de bijbel de opdracht om geloften af te leggen. Wie nooit een gelofte aan God doet, zondigt niet. Maar wie wel een gelofte aan God doet, moet die gelofte wel heel serieus nemen. Wie God iets toezegt moet het ook nakomen. Volgens onze HSV tekst wordt een gelofte afgelegd in de tegenwoordigheid van de engel. In de NBG vertaling staat Godsgezant. De NBV vertaling heeft hier de priester. Dat is de meest voor de hand liggende vertaling. Wie een gelofte aflegde voor de HERE in de tempel, deed dat bij de priester.

We kennen verschillende voorbeelden van geloften in de bijbel. Hanna, de moeder van Samuel, bijvoorbeeld deed de gelofte dat, als ze zwanger mocht worden, zij haar zoon aan God zou toewijden. Daar heeft zij zich ook aan gehouden. Vanaf het moment dat ze de jongen niet meer zelf voedde heeft ze hem bij Eli de priester gebracht.

Jakob deed de gelofte bij Bethel, dat als God hem terug zou brengen in Kanaän, dan zou hij een tiende van zijn bezit aan God geven.

We komen ook een ondoordachte gelofte tegen in de bijbel. Denk maar aan Jefta. Hij beloofde dat, als hij veilig uit de oorlog met de Ammonieten zou terugkeren, het eerste wat hem tegemoet zou komen uit z'n huis, de HERE zou toebehoren. Toen Jefta terugkeerde kwam zijn dochter hem tegemoet met tamboerein en dans. Zijn dochter was z'n enigst kind. Nu zijn er verschillende uitleggingen wat het betekende dat Jefta zijn dochter voor God opofferde. Sommigen menen dat Israel zo ver van God was afgedwaald, dat hij daadwerkelijk een mensenoffer bracht. Een gebruik dat God nadrukkelijk verbood maar dat wel voorkwam bij de omliggende volkeren van Israel. Anderen menen dat het gaat om een God toegewijd zijn, zoals Samuel aan

God gewijd was. Zijn dochter zou nooit mogen trouwen en Jefta zou dus ook nooit kleinkinderen krijgen. We weten het antwoord niet met zekerheid. Zeker is dat Jefta onnadenkend was met zijn gelofte en van verdriet zijn kleren scheurde. Maar hij kwam zijn gelofte wel na.

Prediker signaleert dezelfde onnadenkendheid. Maar daarbij merkt hij ook op dat met de inlossing van de geloften slordig wordt omgegaan. En ook daarin mogen wij voorzichtig zijn.

Wij kennen misschien niet zo die officiële gelofte bij een priester, maar ook wij kunnen God in onnadenkendheid of paniek grote dingen beloven. Als mijn kind beter mag worden, zal ik trouwer naar de kerk gaan, als ik m'n baan mag behouden dat zal ik een grote gift geven aan de zending, etc. Meestal zijn er bij zulke geloften geen menselijke getuigen, maar God heeft het wel gehoord. En Hij neemt onze beloften ook serieus.

Tot nu toe heeft Prediker alleen maar geconstateerd. Hij constateerde veel ijdelheid in het leven van Israel. En dat geldt zelfs voor het leven met God. Mensen offeren, zonder er bij na te denken. Mensen kletsen maar wat in hun gebed. En als ze geloften aan God afleggen, komen ze die niet na. En daarom constateert Prediker hier niet alleen de leegheid onder zijn volksgenoten, maar geeft hij deze keer ook een ernstig advies. Twee woordjes maar, maar wel twee heel belangrijke woordjes:vrees God!

Amen